

Norad, Avdeling for evaluering
Pb. 1303 Vika
0112 Oslo

Deres ref.:

Vår ref.: 24/3282

Dato: 06.03.2024

UDs respons. Evaluering av samspillet mellom humanitær innsats, utviklingssamarbeid og fredsarbeid i norsk bistand.

Det vises til evalueringen av samspillet mellom humanitær innsats, utviklingssamarbeid og fredsarbeid i norsk bistand (rapporter 5-9/2023) oversendt utenriksråden 18.12.23.

Evalueringen består av fem rapporter: Tre landrapporter (DR Kongo, Etiopia, Libanon) vurderer samspillet mellom humanitært arbeid, utviklingssamarbeid og fredsinnsetning i disse landene. En fjerde rapport kartlegger og analyserer Norges humanitære innsats, utviklingssamarbeid og fredsarbeid i de samme landene pluss Syria med bruk av kvantitative datakilder. Den femte rapporten sammenfatter funn fra de andre fire rapportene av relevans for norsk bistandspolitikk og forvaltning.

Evalueringen dekker perioden 2016-2021 og inkluderer vurderinger av alle kanaler for norsk bistand til de tre landene.

Norges ambassader i de tre landene har vært involvert i evalueringen og følger opp de landspesifikke funnene.

Basert på evalueringen, kommentarer fra interessenter underveis i arbeidet og funn fra tidligere evalueringer, har Norads avdeling for evaluering kommet med noen overordnede anbefalinger til departementet for fremtidig innretning av norsk engasjement i de tre landene som er evaluert og land i sårbare situasjoner generelt. Disse danner grunnlaget for vedlagt oppfølgingsplan.

I tillegg til oppfølgingsplanen under er det verd å nevne kommende overordnede policy-dokumenter/strategier som vil vektlegge helhetlig innsats. Dette gjelder oppdatert humanitær strategi, som lanseres våren 2024 og ny Afrikastrategi.

Med vennlig hilsen

Aslak Brun
assisterende utenriksråd

Vedlegg: Oppfølgingsplan

Anbefaling	Tiltak eller begrunnelse for ikke å følge opp	Ansvarlig for tiltak	Tids-ramme	Resultat/ endring
Tiltak for bedre samspill mellom humanitær innsats, utviklingssamarbeid og fredsinnsetts: - Rutiner for bedre koordinering, komplementaritet og samarbeid mellom Utenriksdepartementet, Norad og ambassadene.	God koordinering og felles strategisk innretning fungerer godt for noen land/regioner. Vi har allerede gode erfaringer med landteam med representanter fra UD, Norad og ambassade. Viktig del av UD-Norad 2024 å videreføre dette og få til forbedringer der det er potensial for bedre strategisk helhet. Koblingene vil styrkes, bl.a. innen matsikkerhet.	REG, i samarbeid med Norad og ambassadene	Løpende	Ytterligere styrket koordinering og samspill
- Utvikle en veiledning for helhetlig innsats.	Veileder for helhetlig innsats ferdigstilt og publiseres på norsk og engelsk i starten av 2024.	MULTI/HUM i samarbeid med REG og BÆRE	Vår 2024	Felles forståelse og styrket gjennomføring av helhetlig innsats
- Vurdere å inkludere konkrete tiltak i landstrategiene for å fremme synergi mellom programmer, kanaler og partnere.	Helhetlig innsats inkluderes i arbeidet med nye landstrategier. Fokus vil være på helhet og synergi i norsk innsats og på hvordan denne inngår i den samlede innsatsen på landnivå.	REG i samarbeid med relevante ambassader	2024	Land- og regionstrategier gir grunnlag for strategiske prioriteringer og helhetlig tilnærming
UD kan vurdere å styrke Norges fredsinnsetts dersom norsk bistand skal bidra til å oppnå de felles målene for en helhetlig innsats.	Mye av det Norge bidrar med innen fredsarbeid klassifiseres ikke nødvendigvis som fredsinnsetts i statistikken.	Seksjon for fred og forsoning	Løpende	Fortsatt betydelig norsk innsats for fred og forsoning.

	Norges politiske innsats for fred og forsoning er ikke inkludert i evalueringen. Økt vekt på samspillet HUM-fred i oppdatert humanitær strategi.	HUM-seksjonen		Styrket samspill mellom humanitær- og fredsinnsetts.
Utenriksdepartementet bør legge til rette for at både bistandsforvaltningen og partnere jobber systematisk med konfliktsensitivitet i sitt arbeid, herunder: - Det norske engasjementet bør basere seg på konfliktanalyser med planlegging for ulike scenarier i konteksten. - Det bør utvikles grunnleggende veiledning om hvordan konfliktsensitivitet og uintenderte effekter skal operasjonaliseres og rapporteres på for partnere. - Stille krav til partnere om å bruke oppdaterte konfliktanalyser og rapportere på hvordan prosjekter har vært konfliktsensitive samt eventuelle uintenderte effekter.	Konfliktanalyser og planlegging for ulike scenarier gjøres løpende på ulike nivåer. Det er veiledningstekst om konfliktsensitivitet i GMA (nytt i 2023). Grunnleggende regelverk og veiledning finnes, men kunnskap og bevisstgjøring vil bedres, bl.a. som del av styrket utreiseforberedende opplæring om helhetlig innsats. Konfliktanalyser er del av partneres søknader. Ønske om dokumentasjon må balanseres mot ønske om forenkling og reduserte snarere enn økte forvaltningskrav. Kunnskap og veiledning vurderes å fungere bedre enn krav.	UD, Norad og ambassadene MULTI/HUM i samarbeid med REG, BÆRE og UKS ETF, Norad	Løpende Vår 2024 Løpende	Økt kunnskap og bevissthet om konfliktsensitivitet i bistandsforvaltningen

Utenriksdepartementet bør videreutvikle samarbeidet med lokale partnere: - Øke bruken av lokale aktører som partnere. Dette bør gjelde avtalepartner også, ikke bare som implementerende partner. - Bli tydeligere på hvordan bistandsadministrasjonen skal dele risiko med lokale partnere. - Legge til rette for langsiktighet i partnerskapet.	Det legges vekt på at avtalepartnere innen sivilt samfunn og det multilaterale systemet arbeider gjennom lokale aktører, og Norad jobber med bedre tilrettelegging for dette. Det vil ikke være mulig å inngå flere avtaler direkte med lokale aktører uten en oppskalering av forvaltningskapasiteten, og dette er ikke realistisk. Departementet har i 2023 fulgt et internasjonalt initiativ om utvikling av et felles rammeverk for risikodeling i humanitær sektor. Som følge av UD-Norad 2024 overføres deler av det videre arbeidet med risikodeling til Norad. Det vil vurderes om rammeverket kan benyttes i samarbeidet med utvalgte partnere. Flerårige avtaler benyttes i stor grad, både innen humanitær innsats og langsiktig bistand. Dette balanseres mot ønske om fleksibilitet til å svare på akutte kriser og endrede prioriteringer.	Norad Norad Norad	Løpende Løpende Løpende	Større grad av lokalt ledet utvikling
Forbedre hvordan bistandsadministrasjonen og partnere dokumenterer og lærer av dilemmaer og dokumenterer risikovurderinger: - dokumentere hvordan dilemmaer håndteres	Dilemmaer og erfaringer med håndtering av disse tas løpende opp i studier og seminarer, samt løftes i notater. Systematisk dokumentasjon er imidlertid ikke realistisk ut over det som fremkommer i beslutningsnotater.	UD, Norad og ambassader	Løpende	Styrket læring for bedre utviklingsresultater

- dokumentere risikovurderinger og scenarioplanlegging	Risikovurderinger dokumenteres i beslutningsnotater, herunder knyttet til tverrgående hensyn (menneskerettigheter, likestilling, klima/miljø, anti-korrupsjon).	Alle som forvalter norsk bistand	Løpende	
- etterspørre dokumentasjon av dilemmaer fra partnere	Dilemmaer er en viktig del av diskusjonen med partnere. Det kan i en del tilfeller være sensitivt for partnere å gi informasjon om håndtering av dilemmaer, og mange vil i slike tilfeller vegre seg mot skriftliggjøring. Informasjonsdeling i møter har vist seg å gi bedre informasjon om krevende problemstillinger.	Alle som forvalter norsk bistand	Løpende	
- legge til rette for læring mellom aktører og mellom land.	Norad arbeider systematisk for økt bruk av kunnskap i utviklingssamarbeidet, inkludert styrket tilrettelegging for erfaringsutveksling og læring mellom partnere. Støtte organisasjoner som bidrar til læring mellom aktører/land (f.eks. ALNAP).	Norad	Løpende	